

Aj Vám odopierajú vlastnícke práva?

Ako sa u nás dajú obmedziť vlastnícke práva? Jednoducho – rozhodnutím úradníkov a následným vyhlásením v úradníckom žargóne tzv. chránenej skutočnosti. Čo to je? Napríklad chránená krajinná oblasť, chránený areál, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, chránený krajinný prvok, chránené vtáčie územie, chránené ložiskové územie alebo územie európskeho významu, chránené rastliny, chránené živočchy, chránené nerasty, chránené skameneliny a pod.

Podľa zákona takéto „chránené skutočnosti“ vyhlasuje **vláda SR** nariadením, **Ministerstvo životného prostredia SR** všeobecným záväzným právnym predpisom, **krajské úrady ŽP** všeobecne záväznou vyhláškou. Nikto nespochybňuje potrebu chrániť životné prostredie. Potiaľ je všetko jasné a v poriadku, problémy však začínajú pri bližšom pohľade na zaužívaný proces **prijímania týchto záväzných právnych predpisov**.

Podľa paragrafu 27 ods. 3 Zákona o ochrane prírody a krajiny /ďalej ZOPK/ ministerstvo prerokuje s vlastníkmi /správcami, nájomcami/ pozemkov dotknutých zamýšľanou ochranou zaradenie navrhovaného územia do národného zoznamu, súčasťou prerokovania je najmä odôvodnenie zaradenia lokality do národného zoznamu, vymedzenie činností, na výkon ktorých je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody alebo výkon ktorých je zakázaný podľa tohto zákona a spôsob náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania.

Podľa § 50 ZOPK je orgán ochrany prírody povinný **písomne oznámiť** vlastníkovi tento svoj zámer a najneskôr do 30 dní **prerokovať jeho pripomienky**. Orgán ochrany prírody má však možnosť za určitých podmienok oznámenie zámeru doručiť **verejnou vyhláškou**, a to umožňuje, aj podľa Generálneho prokurátora SR JUDr. Dobroslava Trnku, čisto formálny charakter celého aktu, pričom faktickú účasť dotknutých subjektov skôr má ako umožňujú.

Povedané inak, ak si úradníci zmyslia, že s Vami diskutovať nechcú, tak použijú verejnú vyhlášku. Kto sa už len - tak z pasie chodí pravidelne prechádzať do priestorov, kde bývajú tieto vyhlášky vyvesované? A tak si úradníci rozhodnú podľa svojho, bez nutnosti zvažovať akúkoľvek proti argumentáciu a ešte aj zachovávajú zdanie ústavnosti a zákonnosti.

A keď sa nakoniec dozviete, že rozhodli o vašom bez vás, môžete naoko dve veci - **podať protest alebo sa domáhať odškodnenia**.

S protestom to nie je vôbec jednoduché. Zákon umožňuje, aby ste sa bránili podaním podnetu príslušnému prokurátorovi, ktorý má právomoc podať orgánu verejnej správy **protest proti všeobecne záväznému právnemu predpisu**. Úradníci sú povinní o proteste rozhodnúť do tridsiatich dní. Ak protestu prokurátora vyhovejú, máte šťastie a do 90 dní od doručenia protestu musia právny predpis zrušiť. Alebo sa rozhodnú nevyhovieť, a potom vás môže

Fórum občanov Slovenska

www.sk-forum.sk

zachrániť len generálny prokurátor, ktorý môže dať návrh na konanie pred Ústavným súdom o súlade právnych predpisov. Ale aj nemusí. Je to celé na jeho uvážení.

Poučenie z týchto faktov je jednoduché. Je dobre byť zadobre s generálnym prokurátorom. Také šťastie asi nemá každý z tisícov rovnako postihnutých občanov. Ešte nepravdepodobnejšia je druhá možnosť, a to že by pred Ústavný súd mohla váš prípad pretlačiť pätina poslancov NR SR, prezident republiky alebo nebodaj vláda.

Ak teda nedosiahnete zrušenie všeobecne záväzného právneho predpisu, môžete sa **domáhať odškodnenia**. To však zo zákona nie je súčasťou procesu prijímania záväzných právnych predpisov, takže sa náhrady škody - aj to len súvisiacej s bežným obhospodarovaním pozemkov - môžete domáhať po prípadnom zrušení predpisu, alebo si uplatníte náhradu za obmedzené využívanie svojho pozemku a podnikateľské straty. A to, ako ukazuje prax, je beh na dlhé trate a najpravdepodobnejšie sa nedomôžete vôbec ničoho.

Na záver jedna lepšia správa. Na svete je návrh generálneho prokurátora JUDr. Dobroslava Trnku z júna 2005 na začatie konania pred Ústavným súdom k tejto problematike. Konštatuje sa v ňom, že „**ochrana vlastníctva, ako základného práva, musí mať prioritu pred ochranou práva na priaznivé životné prostredie a v prípade nutného zásahu v prospech práva na životné prostredie je potrebné prijať taký právny model, ktorý vždy a všade zabezpečí vyváženosť oboch dotknutých práv**“.

Asi je to moc učené, pretože pomaly už dva roky je Trnkov podnet na Ústavnom súde, a ktovie koľko sa tam ešte zdrží kým kompetentní pochopia, že právo na vlastníctvo patrí medzi základné ľudské práva a slobody garantované Ústavou Slovenskej republiky. Spravodlivosť kríva. Zdá sa, že to nikoho netrápi, určite nie ochranárov a podľa všetkého ani vládu a ani poslancov.

SK.FORUM